

Ympäristöministeriö

Viite
VN/5252/2019/27.8.2019

Asia

Lausuntopyyntö Viron kansallisen säteilyturvallisuuden kehityssuunnitelman ympäristöarvioinnista

Ympäristöministeriö on pyytänyt ulkoministeriön lausuntoa Viron kansallisen säteilyturvallisuuden kehityssuunnitelman ympäristöarvioinnista. Ulkoministeriöllä ei ole huomioitavaa itse ympäristöarviointiin.

Ympäristöarvioinnissa sovelletaan YK:n Euroopan talouskomission yleis-sopimukseen valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista liitettyä strategista ympäristöarviointia koskevaa pöytäkirjaa. Ulkoministeriö korostaa kansainvälisten sitoumusten noudattamisen tärkeyttä suunnitelman laatimisessa ja toimeenpanossa.

Vastaus on annettu lausuntopyynnön mukaisesti Lausuntopalvelu.fi -järjestelmässä

Pekka Puustinen
Alivaltiosihteeri
Valtiosihteerin sijainen

Liitteet

-

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Eurooppaosasto

EUR-10 Virpi Kukkasniemi-Leino

Asiasanat VIRO

Hoitaa EUR-10

Hoitaa UE

Koordinoi

Tiedoksi

AVS-PAL; EUR-01; EUR-02; ITÄ-01; ITÄ-10; OIK-20; POL-01; POL-20; TUO-30; VSI-00
RII; TAL; VIL
YM

Laatija jakanut

Kirje

27.9.2019

VN/7006/2019
VN/7006/2019-TEM-1

Jakelun mukaan

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto Viron kansallisen säteilyturvallisuuden kehitysuunnitelman ja sen liitteenä olevien toimintasuunnitelmien ympäristöarvioinnista

Ympäristöministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa Viron toimittamasta ympäristöarvioinnin yhteenvetoraportista. Ympäristöarviointi koskee Viron Kansallista säteilyturvallisuuden kehitysohjelmaa 2018-2027 sekä sen liitteenä olevia Kansallista radonriskien ehkäisemisen toimintasuunnitelmaa ja Kansallista radioaktiivisen jätteen käsittelyn toimintasuunnitelmaa.

Ympäristöarvioinnissa sovelletaan YK:n Euroopan talouskomission yleissopimukseen valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista (Espoon sopimus) liitettyä strategista ympäristöarviointia koskevaa pöytäkirjaa. Suomen yhteysviranomaisena toimii ympäristöministeriö.

Työ- ja elinkeinoministeriö lausuu erityisesti Kansallisen radioaktiivisen jätteen käsittelyn toimintasuunnitelman ja sen ympäristövaikutusten arvioinnin osalta.

Toimintasuunnitelma ja ympäristövaikutusten arviointi

Viron suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointi (SOVA) koskee muun muassa Viron kansallisen radioaktiivisen jätteen käsittelyn toimintasuunnitelmaa.

Toimintasuunnitelma vahvistettiin heinäkuussa 2017 ja suunnitelmaa on nyt päivitetty siten, että se ottaa huomioon marraskuussa 2016 voimaan tulleen Viron säteilyturvalain muutokset ja NORM-jätteiden käsittelyyn liittyvät uudet suunnitelmat.

Toimintasuunnitelmassa on päivitetty myös Paldiskin entisen ydinsukellusveneiden miehistön koulutuskeskuksen reaktoreiden purkamiseen ja radioaktiivisen jätteen loppusijoitustilan perustamiseen liittyviä tietoja. Reaktoreiden käytetty ydinpolttoaine poistettiin ja siirrettiin Venäjälle vuonna 1995.

Toimintasuunnitelma käsittelee erityisesti radioaktiivisen jätteen käsittelymenetelmiä, nykyisiä ja tulevia radioaktiivisen jätteen määriä, jätteen teknisiä käsittelymahdollisuuksia, jätteenkäsittelijöiden velvollisuuksia ja rahoitusta.

Toimintasuunnitelman mukaan Viron radioaktiivisen jätteen määrä on pieni ja sopivia jätteenkäsittelytapoja on käytettävissä rajallisesti. Viro näkee tarkoituksenmukaisena investoida lähelle maanpintaa rakennettavaan loppusijoitustilaan sen sijasta, että hankkisi kalliita jätteiden määrän vähentämiseen tarkoitettuja käsittelyjärjestelmiä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Aleksanterinkatu 4

Puhelin
Telefon
Telephone
(09) 0295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 1606 2160

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

+358 9 295 16001

+358 9 1606 2160

tem.fi

Viron hallitus on tehnyt päätöksen loppusijoitustilan rakentamisesta ja rakentamisen aloittaminen edellyttää kaavoituksen aloittamista. Vaihtoehtoisiksi loppusijoituspaikoiksi on esitetty Paldiski, Rutja ja Rebala, joista Paldiski on alustavasti arvioitu parhaimmaksi.

Toinen merkittävä muutos koskee NORM-jätteitä ja niiden käsittelyä. Erityisesti Viron vedenpuhdistuslaitosten juomaveden puhdistuslaitteiden suodattimissa käytettyjen materiaalien käsittely on ollut ongelmallista eikä vaihtoehtoisia käsittelymenetelmiä ole. Viro on ryhtynyt tämän vuoksi etsimään keinoja jätteen käsittelyyn ja kierrättämiseen.

NORM-jätettä muodostuu myös harvinaisten maametallien tuotannossa. Viro pyrkii löytämään materiaaleille uusia käyttömahdollisuuksia ennen niiden käsittelemistä NORM-jätteenä.

Myös Tammikun radioaktiivisen jätteen varaston käytöstäpoistaminen, joka on jo käynnissä, on sisällytetty toimintasuunnitelmaan.

Toimintasuunnitelman ympäristöön kohdistuvat suorat vaikutukset liittyvät pääasiassa loppusijoitustilan perustamiseen. Loppusijoitustila toimisi keskitettynä ratkaisuna olemassa olevien ja tulevaisuudessa syntyvien radioaktiivisten jätteiden loppusijoittamiselle.

Yleiset kommentit

Työ- elinkeinoministeriö pitää tärkeänä, että Viro on laatinut Kansallisen säteilyturvallisuuden kehitysohjelman 2018-2027, Kansallisen radonriskien ehkäisemisen toimintasuunnitelman ja Kansallisen radioaktiivisten jätteiden käsittelyn toimintasuunnitelman sekä arvioinut niiden ympäristövaikutuksia.

Ministeriö näkee, että Viro edistyy radioaktiivisten jätteiden huollossa merkittävästi ja yksi keskitetty radioaktiivisten jätteiden loppusijoitustila lienee riittävä Viron radioaktiivisten jätteiden loppusijoittamiseksi.

Ministeriö pitää tärkeänä, että Viro arvioi tarvittavaa loppusijoitustarkoitukseen käytettävää tilaa käyttäen konservatiivisia arvioita loppusijoitettavista jätemääristä ja toisaalta pitää mahdollisuutensa avoimena hyödyntää kansainvälistä yhteistyötä radioaktiivisten jätteiden määrän vähentämiseksi.

Suomeen kohdistuvat vaikutukset

Viro arvioi, että radioaktiivisten jätteiden loppusijoitustilan rakentamisella ja Paldiskin reaktoreiden purkamisella voi olla valtioiden rajat ylittäviä vaikutuksia. Vaikutusten todennäköisyyttä arvioidaan myöhemmin perusteellisemmin laadittaessa loppusijoitustilan erityiskaavaa ja arvioitaessa reaktoreiden purkamisen ympäristövaikutuksia.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää valtion rajat ylittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia hyvin epätodennäköisenä, sillä Viron huolehdittavana on pääasiassa matala- ja keskiaktiivista jätettä.

Osastopäällikkö, ylijohdaja

Riku Huttunen

Erityisasiantuntija

Linda Kumpula

Liitteet

Jakelu Ympäristöministeriö

Tiedoksi Sosiaali- ja terveysministeriö
Säteilyturvakeskus
TEM Työ- ja elinkeinoministeriö

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET
FINNISH GOVERNMENT

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/7006/2019

TEM; YM; Lausuntopyyntö Viron kansallisen säteilyturvallisuuden kehityssuunnitelman ympäristöarvoinnista

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/7006/2019-TEM-1

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto Viron kansallisen säteilyturvallisuuden kehityssuunnitelman ja sen liitteenä olevi

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
Kumpula Linda 91189339K	2019-09-27T08:43:43	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK
Huttunen Riku 91189557L	2019-09-27T14:32:12	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

ac069dc97edaf214323cda8bc2921fb8